

D ů v o d y:

Nižší stolice jsou na omylu, majíce za to, že, jde-li o nepřislušnost nezhojitelnou, § 261 c. ř. s. místo nemá. Není příčiny rozeznávati a zákon také skutečně nerozeznává. Důvodem předpisu jest, by účinky zahájení rozepře nastaly i tehdy, když žaloba podána u soudu nepřislušného, by tedy zejména — totiž mimo jiné účinky podání žaloby na př. v příčině úroků — přetrhovalo se promlčení (§ 1494 obč. zák.) a ne-nastávala prekluse. Toto dobrodiní zákon dává proto, že nyní jsou předpisy o příslušnosti tak složité a druhdy i pochybné, že se to může i při dostatečné obezřelosti přihoditi, že se podá žaloba u soudu nepřislušného a zákon chce žalobce uchrániti škodlivých účinků, jež mu hrozí z toho, že žalobu podal u soudu nepřislušného a že zatím lhůta prošla, než žaloba došla soudu příslušného. Otázka, zda nepřislušnost soudu, u něhož žaloba podána nepatřícně, je zhojitelná či nezhojitelná, nehraje tu dle tohoto zákonodárného důvodu pražádné role, neboť není zákonodárným důvodem zhojitelnost a ovšem také ne nezhojitelnost nepřislušnosti, nýbrž prostě nepřislušnost a ochrana před její škodlivými účinky, jak už řečeno. Jakkoli tedy nižší stolice nemají pravdu, když vycházejíce ze lhůty §u 2 zákona ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák., která činí tři měsíce od doručení nálezu správního úřadu, zamítly žalobu jako promeškanou, ačkoli podána byla v této lhůtě (nález doručen 16 května 1923 a žaloba podána u nepřislušného soudu, od něhož dle §u 261 c. ř. s. odstoupena na příslušný, dne 26. června 1923), přece upozorniti sluší, že podle obsahu žaloby nebyl by tu vůbec případ §u 2 citovaného zákona, jak první jeho odstavec dokazuje, jenž předpokládá škodu způsobenou na penězích, cenných papírech nebo zásobách, kdežto zde jde o škodu způsobenou při řízení automobilu, a že tedy spíše půjde o případ §u 3, který však stanoví lhůtu dvou neděl ku podání odporu, který pak má za následek odkázání věci na pořad práva, což i žalovaný erár ve své obhajobě úplně přehlíží. Po této stránce však nebyla věc právě proto vůbec probírána, i jakkoli je to málo pravděpodobné, že by se byl žalobce dle předpisů §u 3 zachoval, když sám nic netvrdí, co by na to poukazovalo, přece by to bylo poněkud ukvapené, aby se pokládaly předpoklady §u toho za nesplněny, dokud to nebylo vzato na přetřes.

Čís. 4780.

Pojišťovací smlouva.

Vzhledem k platnosti již nabyvšímu §u 32 pojišťovacího zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák. nemůže se pojišťovna odvolávatí na ustanovení pojišťovacích podmínek, dle něhož byl připojištěním pojištěnců u jiného ústavu bez svolení pojišťovny nárok na náhradu po dobu připojištění přerušen.

(Rozh. ze dne 5. března 1925, Rv I 1968/24.)

Žaloba pojištěnců na pojišťovnu o vyplacení pojištěného peníze byla oběma nižšími soudy zamítnuta.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil prvnímu soudu, by ve věci dále jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

Žaloba byla zamítnuta oběma nižšími soudy především z důvodu, že proti znění ustanovení §§ 4 a 31 odstavec druhý poj. podmínek byli žalobci připojištěni u jiného ústavu beze svolení žalované pojišťovací společnosti, která připojištění toho výslovně neuznala, čímž nárok na náhradu byl přerušen a žalobcové nemohou jí proto se domáhati. Skutková zjištění v tom směru žalobci nenapadají, dovolávají se však ustanovení Šu 32 poj. zák. ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák., dle nichž měla pojišťovna pouze právo, pojišťovací smlouvu do měsíce, jakmile se o porušení oné povinnosti dověděla, vypovědět, a, když tak neučinila, musí smlouvu plnit. V tom směru však odvolací soud poukázal na to, že § 42 poj. zák. dosud neplatí, že tedy neplatí ani § 32 poj. zák. jako donucovací předpis a že strany mají smluvní volnost. S tímto právním názorem nelze souhlasit. Podle výslovného ustanovení Šu 167 čís. 17 poj. zák. platí již předpis Šu 32 poj. zák. o zmírnění t. zv. průpadných úmluv a v jeho rámec spadá úplně žalovanou namítaná průpadná úmluva. Bylo tedy na žalované, by se dle něho zachovala a smlouvu včas vypověděla, chtěla-li z porušení povinností žalující stranou učiniti zákonné důsledky, jinak se již na smlouvu průpadnou nemůže odvolati (§ 32 odstavec druhý poj. zák.). Že by byly zde úmluvy, vylučující použití Šu 32 poj. zák. (§ 42 poj. zák.), nebylo ani tvrzeno. Nelze proto žalobu zamítnouti z důvodu průpadné úmluvy §§ 4 a 31 odstavec druhý poj. podmínek.

Čís. 4781.

V úpadku lze odporovati tomu, že úpadce opomenul ve sporu se právně hájiti a tím přivodil vydání rozsudku pro zmeškání, jen když teprve tímto opomenutím obhajoby bylo založeno právo, poškozující úpadkové věřitele.

(Rozh. ze dne 5. března 1925, Rv I 1978/24.)

O jmění společnosti B. bylo dne 30. října 1922 zahájeno řízení vyrovnávací, jež bylo zastaveno dne 9. ledna 1923 a zároveň byl vyhlášen na jmění její úpadek. Sporem Cg I 465/22 domáhala se banka D. proti společnosti B. výroku soudního, by bylo zjištěno, že jí přísluší právo zástavní od počátku června 1922 na uvedených tam movitostech, že společnost B. je povinna toto zástavní právo uznati a na uvedených předmětech (strojích) opětne připevniti zástavní známky a ostatní movitosti uschovati v místnosti k tomu určené. Právní zástupce společnosti B. vzal odpověď na žalobu zpět, načež byl dne 4. ledna 1923 vynesen